

ОПОРА ▲



ОСВІТА У ЛЬВІВСЬКІЙ ГРОМАДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Автори дослідження:

Наталя Матківська і Тарас Радь

Громадянська мережа ОПОРА, Львів
травень 2023

Зміст

- 3** Вступ
- 7** Освітні виклики
- 9** Загальна середня освіта
- 9** Зміни в контингенті учнів
- 12** Кількісний аналіз учнів
- 14** ВПО в закладах освіти
- 16** Форми навчання
- 19** Характеристика педагогічного складу
- 19** Зміни у кількісному складі педагогічних працівників
- 20** Зміна педагогічних кадрів
- 24** Дошкільна освіта
- 25** Кількісний аналіз вихованців
- 27** ВПО у дошкільних закладах
- 28** Працівники закладів дошкільної освіти
- 29** Позашкільні заклади освіти
- 31** Висновки



Вступ

Аби дослідити вплив повномасштабного вторгнення на окремі громади, Громадянська мережа ОПОРА втілює проєкт “Нова демографія – виклик для розвитку громади”. Дослідження відбувається в чотирьох міських громадах: Львівській, Рівненській, Івано-Франківській та Богуславській (Київська область). Ми прагнемо з'ясувати, які зміни сталися в різних сферах, як-от освіта, медицина, економіка, соціальна сфера, в останні роки, як на це вплинули процеси внутрішнього переміщення населення та виїзду українців за кордон. Перший етап дослідження – аналіз освітньої сфери, а саме загальної середньої й дошкільної освіти. Окремо варто наголосити, що якість освіти не є предметом дослідження, тому проблеми, пов'язані з нею, в звіті не порушені.

Дані для аналізу отримані шляхом моніторингу сайтів Управління освіти департаменту розвитку Львівської міської ради (далі – Управління освіти ЛМР), Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі – ЄДЕБПО), сайту Головного управління статистики у Львівській області та отримання статистичної інформації шляхом подання запитів на інформацію до Управління освіти ЛМР та Інституту освітньої аналітики.

Загальна характеристика освітніх закладів громади

Заклади загальної середньої освіти

Львівська міська територіальна громада складається з 20 населених пунктів, серед яких 3 міста (Львів, Винники, Дубляни), 2 селища міського типу (Брюховичі та Рудне) і 15 сіл (Малехів, Лисиничі, Підбірці, Рясне-Руське, Підрясне Малі Грибовичі, Ситихів, Великі Грибовичі, Збиранка, Гряда, Воля-Гомулецька, Зашків, Зарудці, Завадів, Малі Підліски). Однак не в кожному з них є заклади загальної середньої освіти. Так, шкіл немає в селах Підрясне, Ситихів, Збиранка та Воля-Гомулецька.

Відповідно до відкритих даних Єдиної державної електронної бази з питань освіти, у місті Львів зареєстровано 158 закладів загальної середньої освіти (станом на травень 2023 року). Дати оновлення інформації про кожен із них різняться (від 2021 до 2023 років), тож деякі дані (переважно про приватні заклади) на час написання звіту не актуальні, адже ті припинили свою діяльність шляхом ліквідації чи реорганізації. Так, у базі міститься інформація про 28 приватних закладів, натомість актуальні дані Управління освіти ЛМР містять інформацію лише про 24. Серед усіх закладів, зазначених в ЄДЕБПО, 146 підпорядковані Управлінню освіти ЛМР (28 приватних і 118 комунальних).

Один із цих комунальних закладів, як зазначено в реєстрі, реорганізовано – це вечірня (змінна) середня загальноосвітня школа №19 Шевченківського району м. Львова. Ще один навчальний заклад, Львівський державний музичний ліцей імені С.Крушельницької, – належить до сфери управління Міністерства культури та інформаційної політики України. Інші 11 комунальних закладів підпорядковуються Департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації. Це спеціальні та санаторні школи-інтернати.

Натомість дані, отримані від Управління освіти ЛМР, свідчать, що станом на початок 2022–2023 навчального року Управлінню підпорядковуються 127 комунальних закладів та 24 приватні. Один із закладів, Дублянський опорний ліцей імені Героя України Анатолія Жаловаги, має філію – Малопідлісківську початкову школу. Ці кількісні дані не змінилися порівняно з даними на початок 2021–2022 навчального року.

Заклади освіти розміщені непропорційно до територіального поділу Львівської ОТГ на райони. Так, найбільше комунальних закладів у Шевченківському районі – 32, у Залізничному їх 18, приблизно однаково у Франківському (21), Сихівському (20) та Личаківському (22), а в Галицькому – лише 14. Серед приватних переважна більшість також розташовані у Шевченківському та Залізничному районах – разом 11, менше – у Галицькому та Франківському (7) і Сихівському та Личаківському районах (6).

Район	Комунальні	Приватні
Галицький	14	7
Франківський	21	
Сихівський	20	6
Личаківський	22	
Шевченківський	32	11
Залізничний	18	

Зі 127 закладів, які перебувають у комунальній власності, 92 – це ліцеї з початковою школою та гімназією, 13 – ліцеї з гімназією, окремо початкових шкіл є 8, інші – дошкілля з початковою школою чи гімназією (детальніше в таблиці нижче). Ці дані такі самі, як і в попередньому навчальному році. Слід нагадати, що, відповідно до статті 35 Закону України “Про повну загальну середню освіту”, початкова школа забезпечує здобуття початкової освіти, гімназія – базової середньої освіти, а ліцей – профільної середньої освіти.

Серед закладів приватної форми власності відбулися деякі зміни, але їхня загальна кількість лишилася такою самою. З 9 початкових шкіл у 2021–2022 н.р. році залишилось 5. Натомість на 2 заклади збільшилися гімназії з початковою школою та на 2 – ліцеї з початковою школою та гімназією. Тобто можемо спостерігати тенденцію до збільшення приватних закладів, які надають послуги для здобуття неповної та повної середньої освіти.

Типи закладів /Форма власності закладів	Комунальна, 2021–2022 н.р	Комунальна, 2022–2023 н.р	Приватна, 2021–2022 н.р	Приватна, 2022–2023 н.р
Усього	127	127	24	24
Початкові школи з дошкільним відділенням	4	4	-	-
Початкові школи	8	8	9	5
Гімназія з дошкільним відділенням і початковою школою	1	1	-	-
Гімназія з початковою школою	5	5	1	3
Ліцей з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією	4	4	-	-
Ліцей з початковою школою та гімназією	92	92	12	14
Ліцей з гімназією	13	13	2	2

На час написання звіту реальна кількість приватних навчальних закладів може бути більшою, адже деякі заклади могли отримати ліцензію на ведення освітньої діяльності (відкритися) після початку навчального року. Ліцензії видають обласні державні (військові) адміністрації відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та Закону України “Про повну загальну середню освіту”. Останні видані ліцензії можна переглянути за посиланням. Деякі навчальні заклади релокувалися з інших областей та працюють на підставі раніше отриманих ліцензій в області попереднього розташування.

Заклади дошкільної освіти

Відповідно до даних із сайту Управління освіти ЛМР, у Львові працює 110 закладів дошкільної освіти комунальної власності. Найбільше їх у Шевченківському районі – 27, менше у Франківському – 22, Личаківському – 20, Сихівському – 15, Залізничному – 18, Галицькому – 8. Водночас згідно з інформацією, отриманою у відповіді на інформаційний запит, кількість комунальних закладів становить 119.

Припускаємо, що різниця між даними пояснюється тим, що деякі дошкільні заклади об'єднані з закладами загальної середньої освіти і не розміщені в цьому розділі.

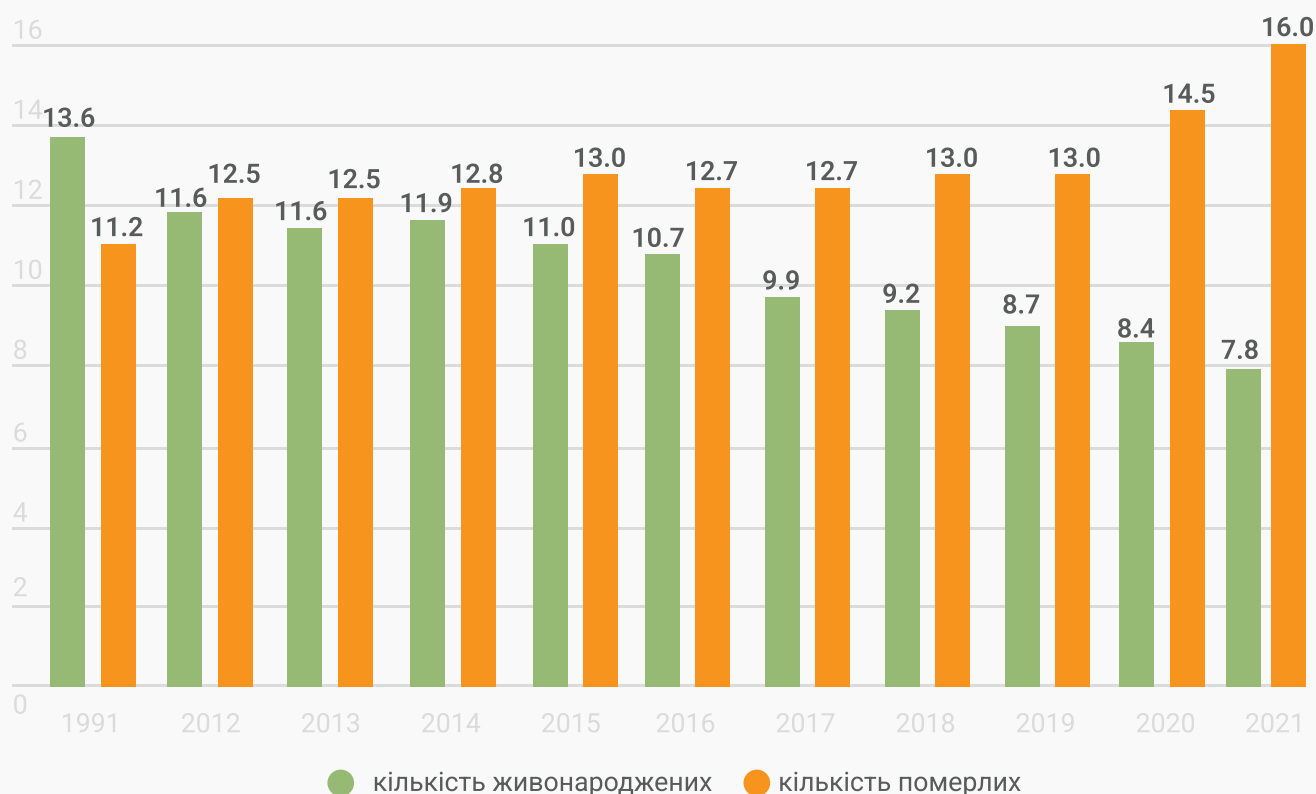
Що ж стосується приватних дошкільних закладів, то, за даними Управління освіти ЛМР, станом на кінець 2022 року їх налічувалося 38. Утім, насправді їх може бути більше, адже, як і з загальноосвітніми навчальними закладами, деякі могли розпочати діяльність пізніше.

Освітні виклики

Перед жителями Львівської міської територіальної громади, як і перед усіма українцями, в останні роки постала низка викликів, результатом яких стала зміна звичних процесів, у тому числі в освітній сфері. Першим викликом була пандемія COVID-19, яка змусила всіх адаптуватися до зміни форм навчання. Опісля почалося повномасштабне вторгнення з постійними повітряними тривогами, загрозами обстрілів, відключенням електроенергії. В перші місяці були зафіксовані також випадки пошкодження будівель шкіл та садочків унаслідок ракетних ударів по місту.

Окремим викликом як на всеукраїнському рівні, так і на рівні області, є зменшення приросту населення. За даними Головного управління статистики у Львівській області, кількість населення Львівщини щорічно зменшується. Так, наприклад станом на 1 січня 2022 року в області мешкало 2540,9 тис. людей, на початок 2017 року – 2534 тис., а на 1 січня 2012 року – 2478,1 тис. Хоча даних про населення безпосередньо Львівської громади немає, можемо припустити, що така тенденція проявляється і тут. Природний приріст (скорочення) у 2021-му становило –8,2 на 1000 осіб наявного населення. Даних за 2022 та 2023 роки немає, але, очевидно, вони будуть не надто оптимістичними.

Статистика народжуваності та смертності (на 1000 осіб)



З 2014 року до Львова активно переїжджають внутрішньо переміщені особи. Станом на початок лютого 2022 року тут проживало близько 7 тис. людей, які отримали статус ВПО після окупації частин Донецької та Луганської областей. Їхні діти були зараховані до місцевих закладів освіти. Так, у 2020–2021 н. р. навчалось 398 учнів зі статусом ВПО, що становило 0,46% від загального контингенту учнів, у 2021–2022 н. р. таких було менше – 368, тобто 0,4% від загальної кількості учнів. Після лютого 2022 ці показники вирости в десятки разів. Так, за рік повномасштабного російського вторгнення залишилися на Львівщині та отримали статус внутрішньо переміщених осіб близько 240 тис. людей, серед яких 94 тис. мешкають безпосередньо у Львові.

І хоча чимало дітей продовжували (і продовжують) дистанційно навчатися у школах своїх міст, деякі з них потребували переведення чи зарахування у місцеві заклади освіти. Приблизно 2,5 тис. дітей зарахували на навчання у заклади загальної середньої освіти вже з початком 2022–2023 н. р. Ще близько 800 дітей станом на початок навчального року зарахували в заклади дошкільної освіти. Через це закономірно очікувалося, що кількість дітей у школах і дитячих садках Львівської громади зросте. Втім, наше дослідження показало дещо несподівані результати, оскільки діти не лише прибували до Львова, а й також виїжджали за кордон.

Окремим викликом для освітньої сфери стало надання тимчасового прихистку внутрішнім переселенцям, адже саме в школах, садках, гуртожитках закладів освіти масово оселялися ті, хто вимушено покинув свої домівки. Тож на певний час освітній процес перервався.

Всі ці виклики вплинули й на якість освіти, виміряти яку досить важко. У грудні 2022 – січні 2023 року Державна служба якості освіти України провела дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022-2023 навчальному році. Крім питань організації освітнього процесу, автори досліджували зміни в контингенті учнів та педагогічних працівників, спричинені війною. Деякі тенденції цього дослідження простежуються і в Львівській громаді.

Загальна середня освіта

Зміни в контингенті учнів

Зарахування учнів до перших класів закладів загальної середньої освіти відбувається за територіальним принципом. Львівська міська рада визначає території обслуговування закладів загальної середньої освіти. Остання редакція такого рішення прийнята 07.03.2023 року №207. Поза затвердженою територією обслуговування можливе зарахування дітей із таких категорій: (1) дітей працівників вказаного закладу загальної середньої освіти, (2) дітей, чиї старші брати та сестри вже навчаються у визначеному закладі загальної середньої освіти та (3) дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи.

За даними закладів загальної середньої освіти (дані зі звітів ЗНЗ-1), на початку 2022–2023 н. р. у Львівській громаді навчалось 93 499 дітей. Порівняно з 2021–2022 н. р. різниця складає близько 2 тис. дітей – 91 586 учнів. Минулоріч (2022–2023 н. р.) у перші класи зарахували 8571 дитину, що на 581 менше, ніж у вересні 2021 року. В приватні заклади зарахували 499 учнів, а в комунальні – 8072.

Кількість класів зазнала незначних змін. Так, після переведення дітей 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 класів 2021-2022 н. р. у наступний кількість класів у середньому збільшилася на 3-5. Кількість класів для дітей, переведених з 4 класу до 5, залишилася незмінною. Значно менше стало 10 класів (з 303 до 229), але це типово явище, адже після отримання базової середньої освіти частина дітей вступає до закладів професійно-технічної та фахової передвищої освіти. В цьому дослідженні ми не вивчали кількість зарахованих на навчання у професійно-технічні навчальні заклади, однак плануємо зробити це окремо.

Роки/Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вересень 2021	350	351	358	356	337	321	332	310	303	226	223	3
Вересень 2022	331	353	354	353	356	342	323	336	315	229	229	2

Якщо аналізувати зміну кількості класів в розрізі приватних і комунальних закладів, то можна зробити висновок, що збільшення відбулося переважно за рахунок класів у приватних навчальних закладах. І цікавою є тенденція, що у таких закладах кількість класів, які переходять з 9 до 10 не зменшилась, а, навпаки, збільшилась.

Комунальні заклади

Роки/Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вересень 2021	313	318	321	324	314	301	313	294	289	210	214	3
Вересень 2022	297	312	317	320	326	316	300	316	296	214	212	2

Приватні заклади

Роки/Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вересень 2021	37	33	37	32	23	20	19	16	14	16	9	
Вересень 2022	34	41	37	33	30	26	23	20	19	15	17	

Загалом зміна кількості класів у розрізі типу шкіл виглядає так: у приватних школах замість 256 класів стало 295, а в закладах комунальної власності – замість 3214 стало 3228. Однак збільшення кількості класів варто аналізувати разом зі змінами кількісного складу учнів. Адже наповнюваність класів приватних закладів очевидно відрізняється від наповнюваності в комунальних, у деяких випадках – вдвічі. Якщо узагальнити і визначити середнє значення наповнюваності класів шляхом поділу кількості учнів певного типу шкіл на кількість класів, то отримуємо такі дані:

Рік/Тип закладу	Приватні	Комунальні
2021–2022 н. р.	14,77	27,3
2022–2023 н. р.	15	27,6

Якщо ж аналізувати такі показники щодо кожної школи, то можна констатувати, що в багатьох школах більше половини класів мають наповнюваність більше 27 учнів, серед них – і початкові.

Однак Закон України “Про повну загальну середню освіту” визначає, що в класі початкової школи має бути не більше 24 учнів, а в класах базової та профільної середньої освіти – не більше 30. Ось, наприклад, перелік шкіл, де в більш ніж 90% класів навчаються більш ніж 27 учнів.

Назви навчальних закладів	Усього класів, 2022–2023 н.р	Класів, де більше 27 дітей	% класів, де більше 27 дітей
НВК "Школа-гімназія I-III ступенів Блаженного Климентія Андрея Шептицьких"	14	14	100
СЗШ № 29	53	53	100
Львівський фізико-математичний ліцей-інтернат при Львівському національному університеті імені Івана Франка	18	18	100
НВК "Інженерно-економічна школа – Львівський економічний ліцей"	10	10	100
Початкова школа №53	17	17	100
Початкова школа "Світанок"	22	22	100
Львівська академічна гімназія	21	21	100
Ліцей №46 ім. В'ячеслава Чорновола	37	37	100
Класична гімназія при Львівському національному університеті імені Івана Франка	15	15	100
Початкова школа "Школа Радості"	11	11	100
Початкова школа "Один, два, три"	4	4	100
Ліцей "Львівський"	35	34	97
Ліцей №28	28	27	96
Ліцей "Гроно"	39	37	95
Ліцей ім. Пулюя	33	31	94
Гімназія "Євшан"	16	15	94
Початкова школа "Первоцвіт"	16	15	94
СЗШ №91	42	39	93
Початкова школа "Джерельце"	12	11	92
Гімназія "Престиж"	30	27	90
Ліцей №81 ім. Петра Сагайдачного	40	36	90
Ліцей №93	50	45	90

Що ж стосується приватних закладів, то тут класів, де більше 27 дітей, дуже мало: в Українській приватній гімназії таких 2 з 13 класів, у ТОВ "Школа вільних та небайдужих" – 3 з 39. Також більше 27 учнів у 9 з 21 класу в ТОВ "Українська дистанційна школа", однак варто зважати на форму навчання в ній.

Кількісний аналіз учнів

Згідно з результатами згаданого вище дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022–2023 навчальному році у регіоні Захід (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька області) станом на період дослідження (кінець грудня 2022 – початок січня 2023 року) 95% дітей залишалися у тому ж населеному пункті, що до 24 лютого 2022 року. За кордон виїхали 3% дітей базової й старшої школи та 2% дітей початкової школи. Ще 2% дітей базової й старшої школи та 3% дітей початкової школи проживають в Україні, але не в тому самому населеному пункті, що до 24 лютого. Отже, кількісний склад учнів на Заході залишається в межах не менше 95% (адже учні, які перебувають за межами свого населеного пункту, можуть продовжувати навчання в своїй школі, змінивши форму навчання).

Згідно з даними, отриманими зі звітів закладів загальної середньої освіти (ЗНЗ-1), у 2022–2023 н. р. навчається 93 499 учнів, що на 1913 дітей більше, ніж у попередньому навчальному році (91 586). Тенденція збільшення спостерігається і в комунальних, і в приватних навчальних закладах. При цьому, як зазначалося вище, кількість дітей у першому класі зменшилася. Збільшення відбулося за рахунок збільшення кількості дітей у 2–8 та 11 класах. При цьому розподіл відбувся рівномірно, десь по 100 дітей (важливо зауважити, що тут ми порівнюємо не кількість дітей у певному класі у поточному і попередньому навчальному році, а кількість дітей у попередньому класі минулого навчального року і наступному у цьому навчальному році). Зважаючи на демографічний спад в останнє десятиліття, можна зробити висновок, що таке збільшення кількості учнів відбулося за рахунок дітей, які мають статус внутрішньо переміщених осіб.

Роки/Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вересень 2021	9274	9549	9540	9687	9080	8767	9000	8058	7813	5351	5433	34
Вересень 2022	8571	9386	9581	9639	9735	9193	8854	9087	8176	5802	5448	27

Комунальні

Роки/Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вересень 2021	8653	8975	8986	9203	8711	8486	8747	7874	7628	5181	5328	34
Вересень 2022	8072	8749	9026	9120	9252	8799	8519	8780	7939	5594	5198	27

Приватні

Роки/Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вересень 2021	621	574	554	484	369	281	253	184	185	170	105	
Вересень 2022	499	637	555	519	483	394	335	307	237	208	250	

Гендерний розподіл учнів у львівських школах виглядає так: хлопців 51%, дівчат – 49%. При цьому в приватних закладах навчається 52% хлопців та 48% дівчат.

Гендер	Хлопці	Дівчата
2021–2022 н. р.	51,06%	48,94%
2022–2023 н. р.	50,98%	49,02%

Львівські заклади освіти іншого підпорядкування

Як йшлося вище, на території Львівської громади діють 12 закладів, не підпорядкованих Управлінню освіти ЛМР. Якщо проаналізувати кількісні показники учнів у них, то за останні два навчальні роки тут стало трохи більше учнів – усього лише на 39 дітей. У 2021–2022 н. р. тут навчалось 2665 учнів, натомість у наступному – 2704.

Мова навчання

Переважна більшість учнів навчається українською мовою.

Однак у 2022–2023 році 488 учнів навчалися польською мовою. Це 255 учнів (11 класів) у всіх класах ліцею №24 ім. М. Конопницької та всі 233 учні (12 класів) ліцею №10. У попередньому навчальному році в цих закладах навчалось 518 дітей – 265 учнів у ліцеї №10 та 253 у ліцеї №24.

Якщо проаналізувати 2021–2022 навчальний рік, то з'ясуємо, що **були школи, де певні класи навчалися російською**. Так, у ліцеї №17 для 14 дітей (один клас) у 4 класі мовою викладання була російська. Разом з тим, у цьому закладі російську як окремий предмет вчили також 25 учнів 5 класу, 37 – 6 класу, 17 – 7 класу, 19 – 8 класу.

У ліцеї №45 було 5 російськомовних класів (51 дитина, тобто 2 треті класи, та 81 дитина, тобто 3 четверті класи). Окрім того, ще 310 дітей вивчали її як іноземну – 63 шестикласники (3 класи), 70 семикласників (3 класи), 100 восьмикласників (4 класи) та 77 дев'ятикласників (3 класи).

У ліцеї №52 (раніше він носив ім'я М. Лобачевського) 16 учнів у третьому класі та 44 учнів четвертого класу вивчали російську як самостійний предмет, ще 112 дітей вивчали її як вибірккову дисципліну (20 у п'ятому класі, 25 у шостому, 24 у сьомому, 22 у восьмому, 21 у дев'ятому).

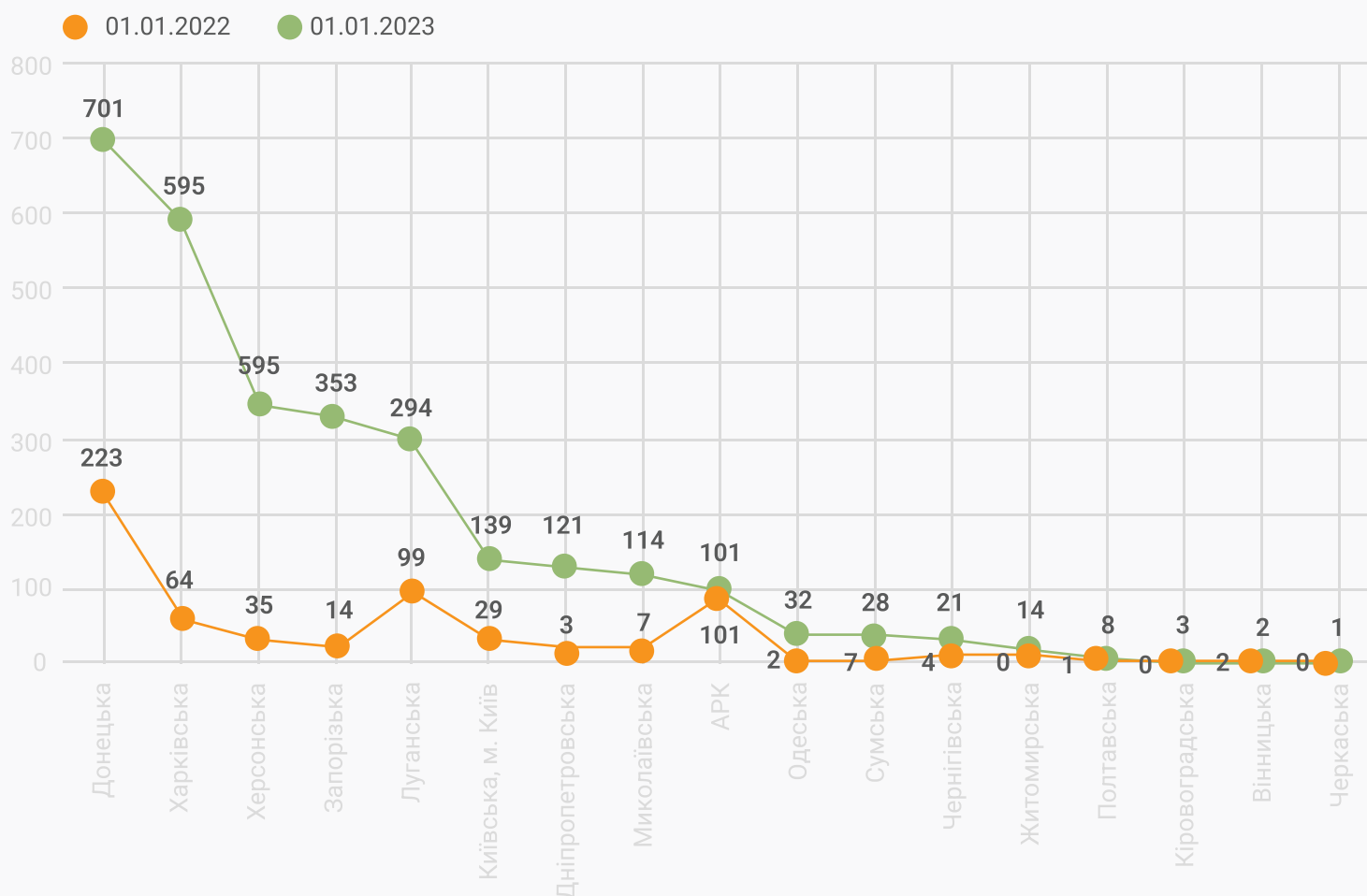
У ліцеї №6 російська була мовою навчання для 45 дітей (20 у третьому та 25 у четвертому класі). Як іноземну її вчив 161 учень у 7 класах (28 у п'ятому, 32 – у шостому, 41 – у сьомих класах, 38 – у восьмих, 22 – у дев'ятому класі).

ВПО в закладах освіти

Однією з причин збільшення загальної кількості учнів у школах є зарахування дітей зі статусом внутрішньо переміщених. Ця категорія учнів не нова для львівських шкіл. Станом на вересень 2020 року таких дітей було 398 (0,46% від загальної кількості учнів), у вересні 2021 року їхня кількість зменшилася до 368, але до січня 2022-го збільшилася до 591. Станом на вересень 2022 року дітей із числа ВПО було вже 2470 (2,64% від всіх школярів). За даними Управління освіти ЛМР, станом на січень 2023 року їхня кількість становить 2856 – і, зважаючи на постійну небезпеку в частині областей України, вона може й далі поступово збільшуватися.

Якщо аналізувати, звідки прибули діти, які навчаються у львівських школах, то до повномасштабного вторгнення це були Донецька та Луганська області й АР Крим. Після 24 лютого 2022 року найбільше дітей прибуло з Харківської та Донецької областей (531 та 478 відповідно), Херсонської й Запорізької (318 та 315), Луганської (195), Дніпропетровської, Миколаївської, Київської (118, 107, 110). З інших областей прибуло менше 100 дітей. При цьому гендерний баланс учнів із числа ВПО відповідає загальному в львівських школах (із незначною перевагою хлопців).

Регіони прибуття ВПО в школи громади



У більшості шкіл діти ВПО становлять незначну (до 5%) частку. Трохи більша їх концентрація в школі №33 (11%), Львівському художньому ліцеї при Львівській національній академії мистецтв (9%), школі №9 (9%), ліцеї №52 (10%), ліцеї №17 (16%), ліцеї №6 (13%), початковій школі “Дзвіночок” (10%), ліцеї “Просвіта” та школі №49 (8%). Є також заклади, де учнів із числа внутрішньо-переміщених осіб немає.

Зважаючи на те, що кількість дітей у школах збільшилася на 1913 (з 91586 до 93499), а учнів із числа ВПО, зарахованих до львівських закладів станом на вересень, є 2856, можемо констатувати, що позитивний приріст кількості учнів у 2% відбувся завдяки останнім.

Форми навчання

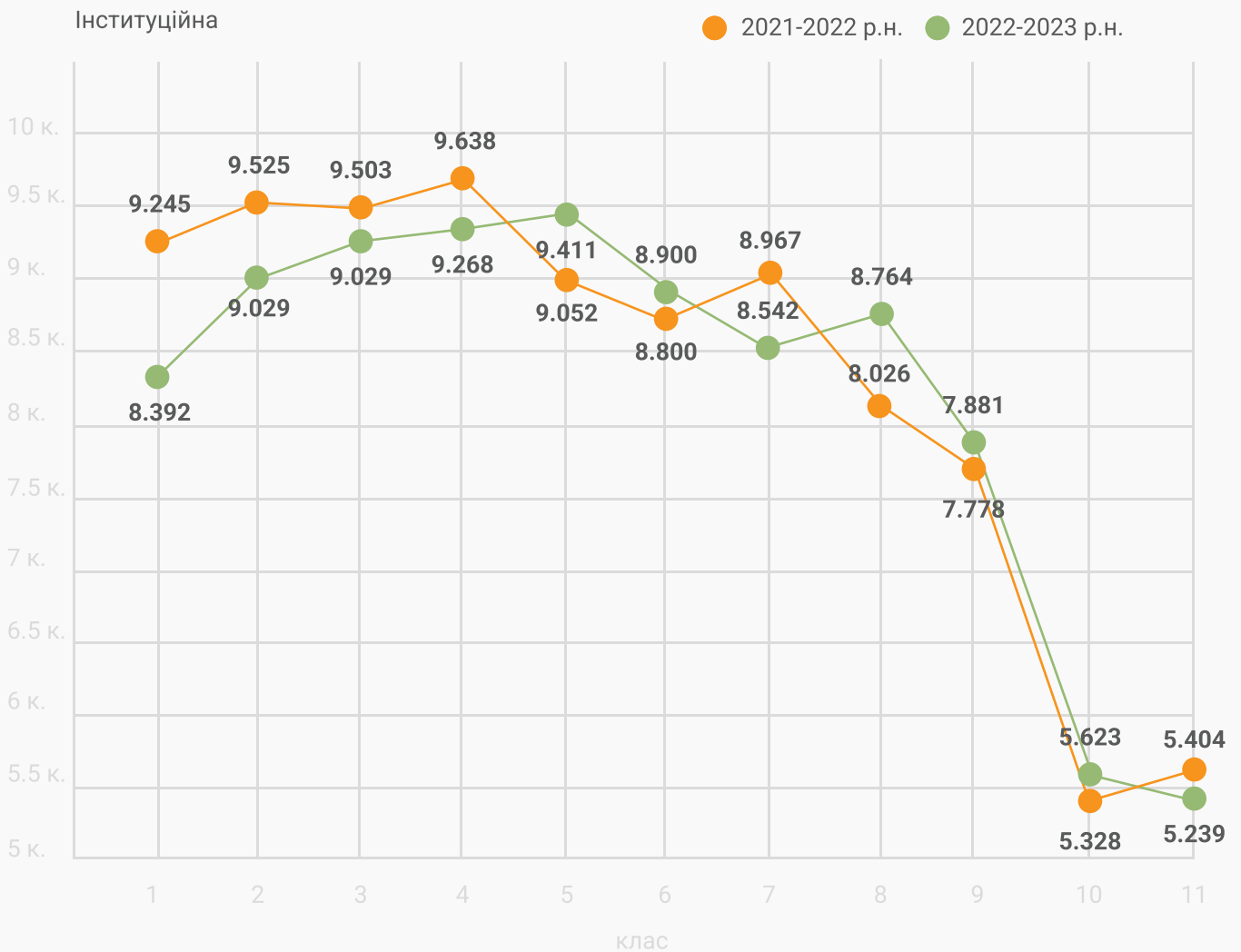
Закон України “Про повну загальну середню освіту” передбачає, що повна загальна середня освіта може здобуватися за очною (денною), дистанційною, мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою) формами навчання чи формою педагогічного патронажу, а також очною (вечірньою) й заочною формами навчання. Одразу після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну в усіх закладах загальної середньої освіти оголосили канікули, а вже з 14 березня 2022 року школи продовжили навчання за дистанційною формою. У такому самому форматі відбувалося й закінчення 2021–2022 навчального року.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 року №711 “Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні” обласні військові адміністрації разом із засновниками закладів повинні були забезпечити організацію початку навчального року залежно від безпекових ситуацій. Тож протягом літа 2022 року точилися дискусії про різні форми навчання під час 2022–2023 н. р. Це і врахування думки батьків (консультації, опитування), і підготовка приміщень шкіл, зокрема укриттів, для забезпечення безпеки учасників освітнього процесу. В результаті кожен навчальний заклад міг індивідуально вирішувати, в якому форматі розпочне навчання. Ключовим фактором було питання безпеки – кількість місць в укриттях. Крім цього, управління освіти передбачало створення онлайн-класів у визначених навчальних закладах (школа №3 у Галицькому р-ні, школа №31 у Франківському р-ні, школа №20 у Шевченківському р-ні, школа №86 у Сихівському р-ні, школа №77 у Залізничному р-ні та школа “Лідер” у Личаківському р-ні). Однак такий формат не реалізували через відсутність попиту. Батьки дітей, які вагалися щодо безпеки в школах, переважно писали заяви про переведення на індивідуальну (сімейну чи екстернатну) форми навчання. Цілком імовірно, що такі діти залишалися(ються) за кордоном, продовжуючи здобувати освіту в українських школах. Даних про кількість дітей, які перебувають за межами України й одночасно навчаються в українській школі та школі країни перебування, немає.

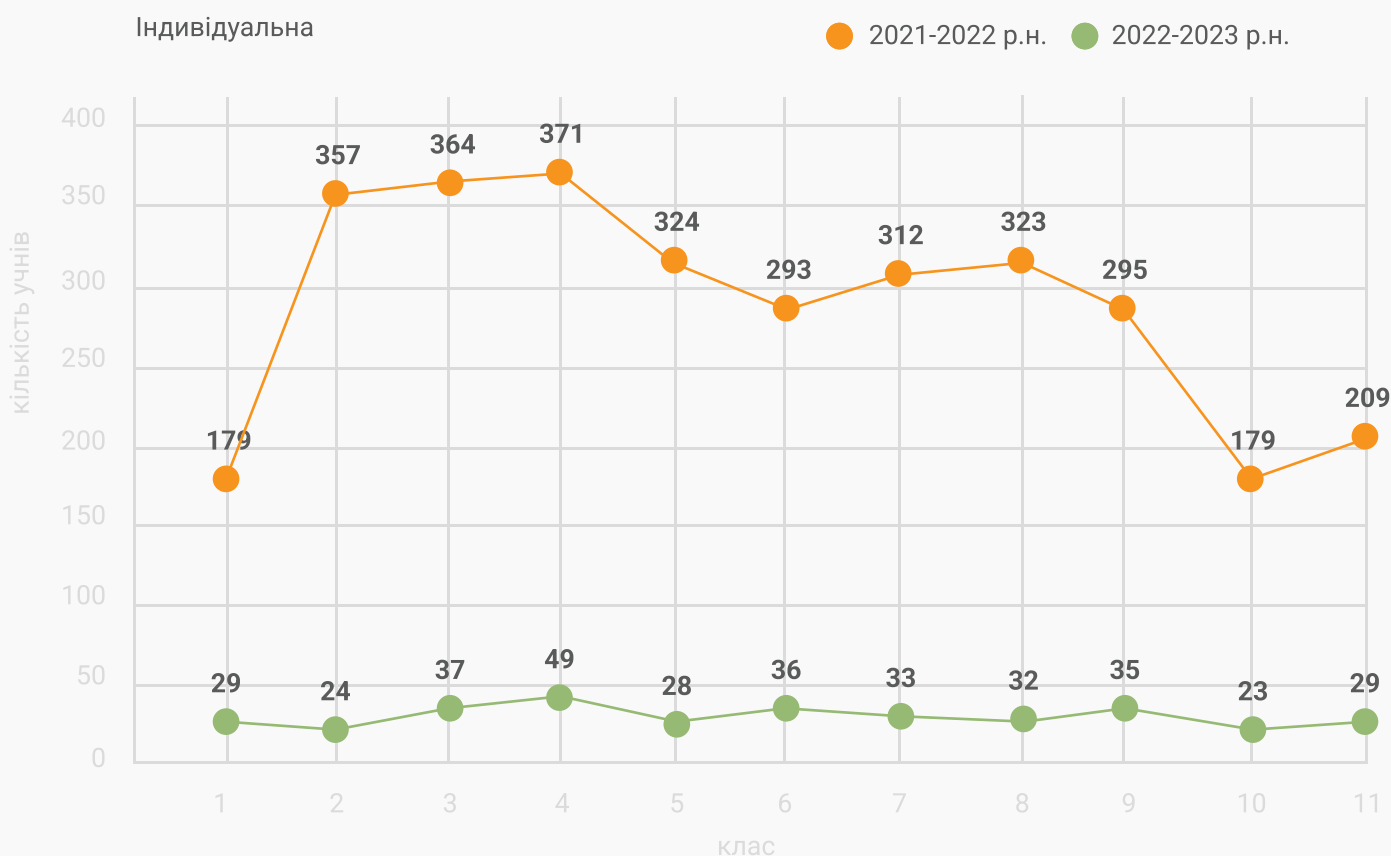
Варто відзначити, що відсоток дітей, які навчаються за індивідуальною формою навчання (екстернатною, домашньою), досить низький і становить приблизно 3% у комунальних закладах. В першому класі таких дітей 2,2% (178 дітей), в 2–4 класах – по 4% (357, 364 та 371 дитини відповідно).

класи/форма навчання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Інституційна, %	97,79	95,92	95,97	95,93	96,50	96,68	96,34	96,32	96,35	96,80	96,21	96,30
Індивідуальна, %	2,21	4,08	4,03	4,07	3,5	3,32	3,66	3,68	3,65	3,2	3,799	3,7

Розподіл за формою навчання (інституційна/індивідуальна)



Розподіл за формою навчання (інституційна/індивідуальна)



У приватних закладах показники навчання за індивідуальною формою ще нижчі. Всі 2–8 та 10 класи навчаються за інституційною (денною і дистанційною) формами навчання. У 1 та 6 класі за індивідуальною формою навчається по 1 дитині, в 9 класі – 5 дітей, в 11 класі – 12 дітей.

класи/форма навчання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Інституційна, %	99,80	100	100	100	100	99,75	100	100	97,89	100	95,20
Індивідуальна, %	0,20	0	0	0	0	0,25	0	0	2,11	0	4,8

Характеристика педагогічного складу

За даними вищезгаданого дослідження якості організації освітнього процесу, у регіоні Захід 53% керівників закладів освіти зазначили, що змін у педагогічному складі у зв'язку з війною не відбулося. 34% опитаних керівників зазначили, що частина працівників звільнилася, а 22% вказали, що окремі вчителі перебувають у відпустці без збереження заробітної плати. Також, попри наявні зміни в контингенті вчителів, кількість вакансій педагогів у закладах освіти не збільшилася – про це зазначають 87% керівників.

Влітку міністр освіти і науки України заявив, що вчителі, школи яких почнуть очне навчання, мають повернутися на робочі місця. Оскільки Львівщина готувалася до початку навчального року у форматі денного навчання, багато вчителів, які виїжджали за кордон, в кінці літа повернулись. Отримати статистику щодо кількості педагогів, які виїжджали за кордон після початку повномасштабного вторгнення, не можливо, але доступні дані про зміни педагогічного складу після вересня 2022 року.

Зміни у кількісному складі педагогічних працівників

Загалом за останні 2 повні роки у Львові стало трохи менше вчителів. Згідно з даними звітів про кількість та склад педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, у вересні 2022 року педагогічних працівників було 6702, що на 130 менше, ніж у попередньому, 2021 році.

Гендерне співвідношення зазнало мінімальних змін. У 2021 році педагогами працювало 90,19% жінок та 9,81% чоловіків, а у вересні 2022 року – 89,64% жінок та 10,36% чоловіків. При цьому тенденція до збільшення кількості чоловіків простежується і в приватних, і в комунальних навчальних закладах. Припускаємо, що вона може бути пов'язана з можливістю отримання відстрочки від призову на військову службу. Адже, відповідно до статті 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період не підлягають педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти – за умови, що вони працюють там за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки.

Комунальні заклади

У комунальних закладах станом на вересень 2022 року працювало 6224 педагогічні працівники. 5719 з них – жінки, 635 – чоловіки. Загальна кількість ставок становила 7324,2, тобто більшість педагогів працюють більш ніж на ставку (коефіцієнт 1,17). Порівняно з минулим роком навантаження незначною мірою зросло – у 2021-му коефіцієнт становив 1,16, а 6334 людини працювали на 7324,2 ставок.

Така тенденція спостерігається по всій Україні. Дані дослідження якості освіти вказують, що деякі вчителі регіону Захід загалом підтверджують незначні зміни в педагогічному навантаженні й зайнятості. 77% респондентів зазначили, що їхнє педагогічне навантаження після 24 лютого 2022 року не змінилося, 14% – збільшилося, 9% – зменшилося.

Варто нагадати, що, відповідно до Закону України “Про загальну середню освіту”, педагогічна діяльність вчителя включає діяльність у межах педагогічного навантаження (1 тарифна ставка становить 18 навчальних годин) та окремих видів педагогічної діяльності, як-от класне керівництво, перевірка навчальних робіт, проведення позакласної роботи з учнями, завідування навчальними кабінетами, бібліотекою і т.д. За ці окремі види діяльності встановлюють відсоткові доплати.

У комунальних закладах 18% всіх педагогічних працівників є пенсіонерами.

К-ть педагогічних працівників станом на	Всього	з них жінки	з них чоловіки	К-ть ставок загалом	з них вакантних
Вересень 2021	6334	5719	615	7324,2	83,7
Вересень 2022	6224	5589	635	7274,8	75

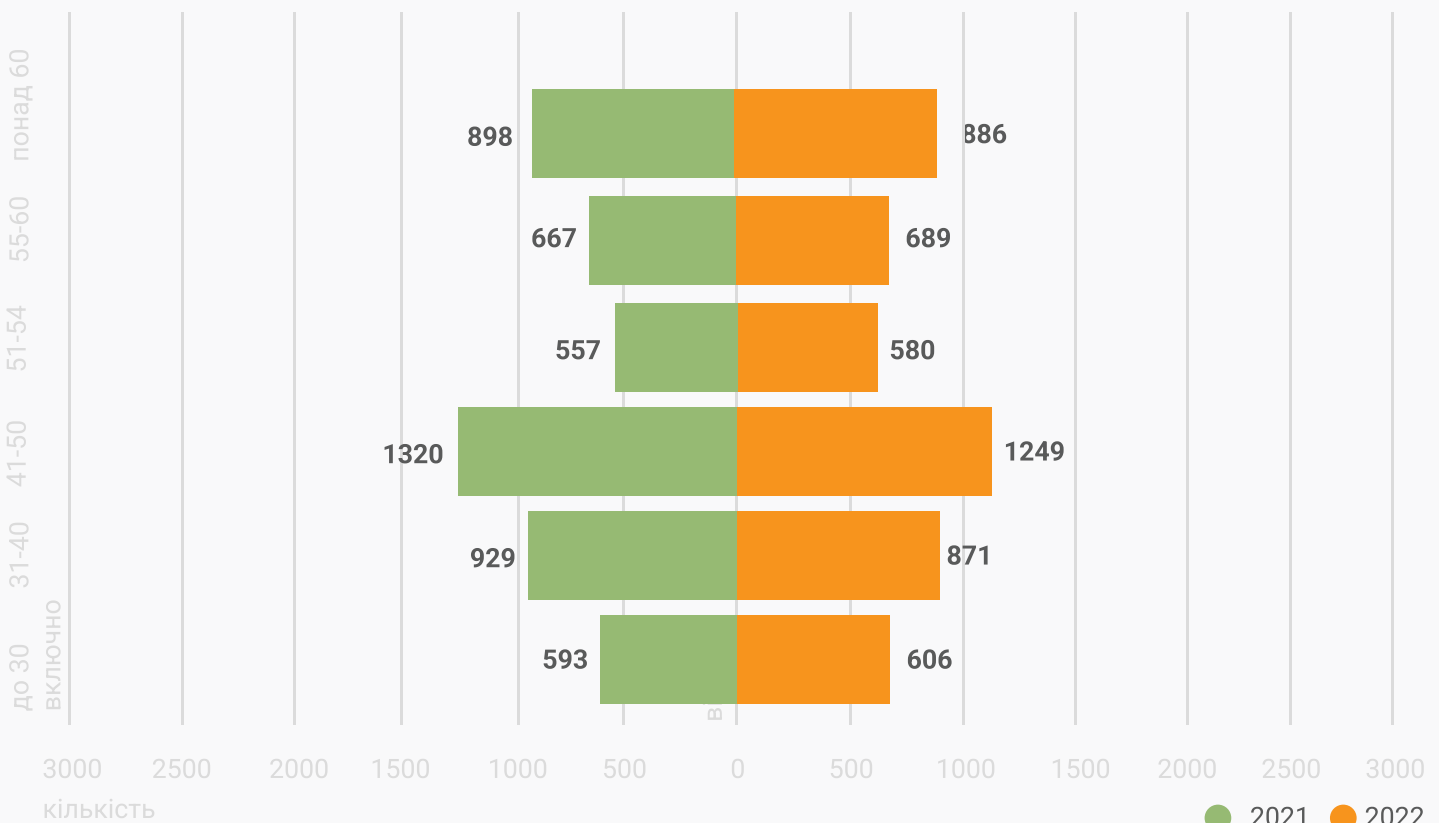
Приватні заклади

У 2022–2023 навчальному році у 24 приватних школах Львова працювало 478 педагогічних працівників – на 20 менше, ніж у попередньому навчальному році. Абсолютна більшість із них – жінки (419). Лише 3% педагогів у приватних закладах є пенсіонерами. Середнє навантаження на вчителя у приватній школі також становить 1,17 ставки.

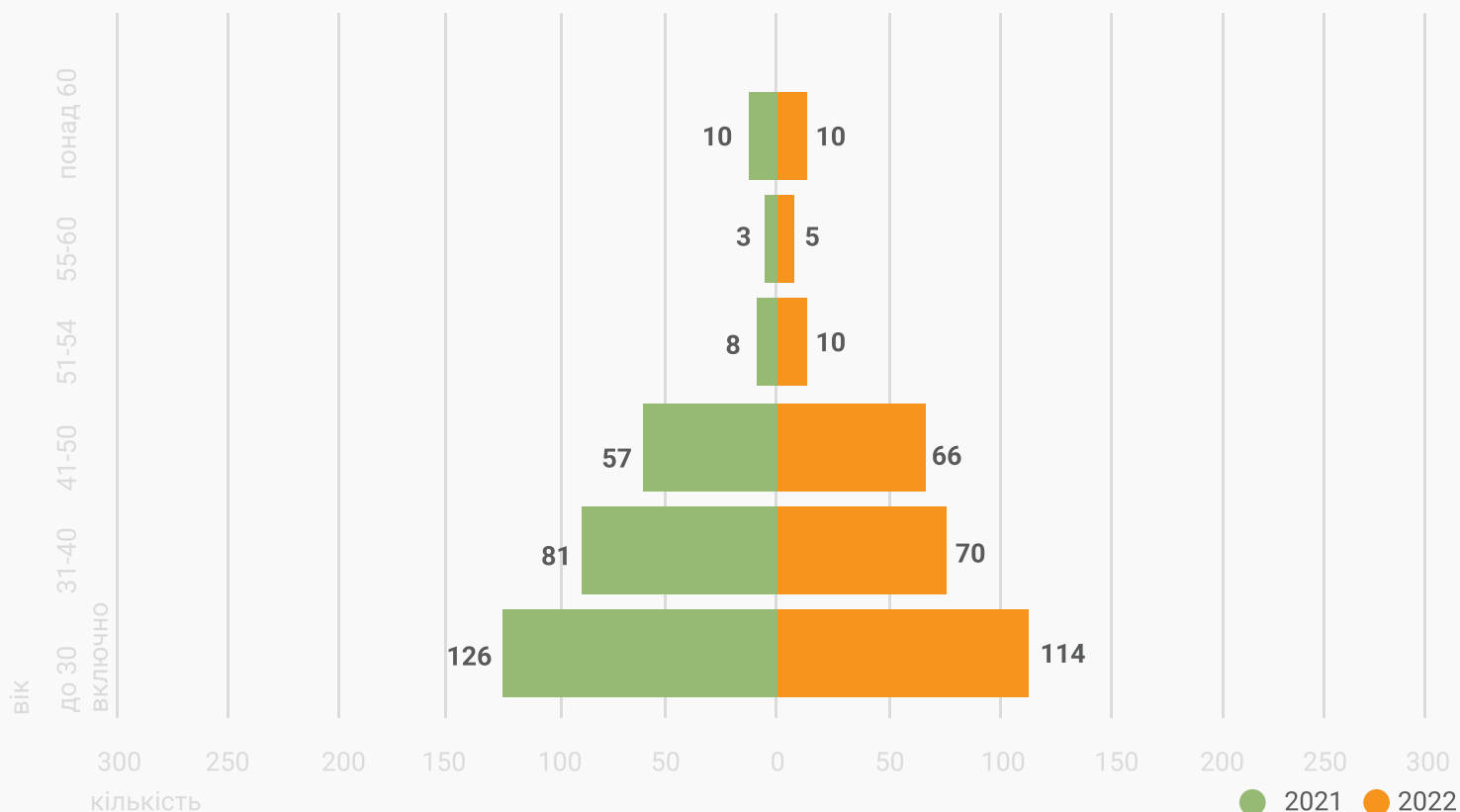
К-ть педагогічних працівників станом на	Всього	з них жінки	з них чоловіки	К-ть ставок загалом	з них вакантних
Вересень 2021	498	443	55	555,6	18
Вересень 2022	478	419	59	562,9	9,1

Цікавим видається аналіз вікового складу вчителів-предметників. На початку 2022–2023 н. р. у приватних закладах працювало 275 вчителів, а в комунальних – 4881. Попри загальне зменшення їх кількості порівняно з попереднім навчальним роком, в обох типах закладів збільшилась кількість вчителів вікової категорії 50+ років. У комунальних школах стало більше вчителів до 30 років. Загалом віковий зріз вчителів-предметників виглядає так.

Віковий розподіл педагогічних працівників за 2021/2022 н.р. та 2022/2023 н.р, комунальні заклади



Віковий розподіл педагогічних працівників за 2021/2022 н.р. та 2022/2023 н.р, приватні заклади



Зміна педагогічних кадрів

Зміна педагогічних кадрів у закладах освіти – перманентний процес. Згідно з дослідженням, “понад 79% керівників зазначають, що всі галузі забезпечені педагогами, 8% керівників вказують про брак вчителів у мовно-літературній галузі, по 5% – в інформатичній та математичній, 4% – у фізкультурній”.

Проаналізувавши опримані у відповідь на запит дані Управління освіти ЛМР щодо звільнених та прийнятих вчителів (за предметом викладання) протягом 2021 – травня 2023 років, можна простежити тенденцію до збільшення звільнених та, відповідно, прийнятих у 2022 році працівників.

Період	К-ть звільнених	К-ть прийнятих
2021	483	484
2022	635	576
січень-травень 2023	103	116

Перелік актуальних вакансій у закладах освіти Львівської територіальної громади можна знайти на сайті Управління освіти ЛМР. Серед них – і вчителі-предметники, і керівники гуртків, і технічний персонал.

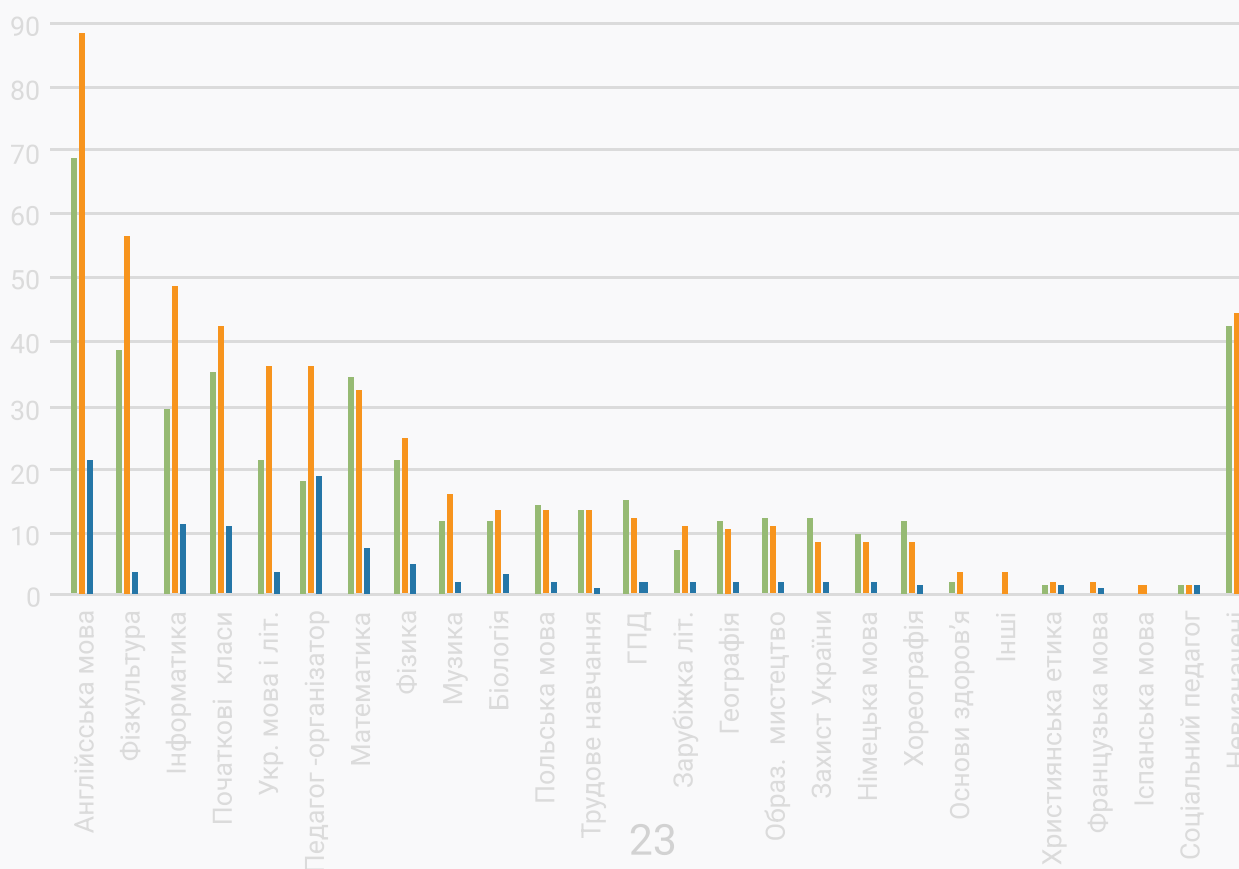
Слід зауважити, що педагогічних працівників, які були мобілізовані чи стали добровольцями, не можна звільняти – відповідно до гарантій, визначених у ст. 119 Кодексу законів про працю. Тобто вчителі, які проходять військову службу, швидше за все, не включені в цю статистику, а їхнє навантаження розподілене між іншими педагогами навчального закладу.

Варто зауважити, що дані по деяких навчальних закладах неточні, оскільки була вказана загальна кількість вакантних посад і їх перелік, але не деталізовано кількість по кожній із посад, тому ми не змогли ідентифікувати близько 30 вакансій.

Найбільше серед прийнятих останніми роками предметників вчителів англійської мови (69 у 2021, 87 у 2022 році та вже 22 у 2023 році). При цьому вчителів інших іноземних мов школи потребували значно менше: польської мови – 16-15-4, німецької – 10-8-2, французької та іспанської – по 2 в 2022 році. 58 педагогів прийняли на посади вчителя фізичної культури, 48 – вчителя інформатики. Вчителів математики та історії в 2022 році прийняли менше, ніж за аналогічний період 2021 року. Натомість вчителів фізики, хімії та біології в 2022 році прийняли трохи більше, ніж у 2021-му. Отже, всеукраїнські тенденції щодо браку вчителів простежуються і в закладах освіти Львівської громади.

Педагогічні працівники, прийняті в ЗЗСО

● 2021 ● 2022 ● 2023



У контексті того, що в минулому навчальному році деякі учні навчалися російською мовою або ж вивчали її як окремий предмет (а ще давніше у Львові діяли чотири повністю російськомовні школи) важливо звернути увагу, що серед вчительського складу досі є вчителі-предметники російської (зарубіжної) мови та літератури – саме таке формулювання вказане в звітах про кількість та склад педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, форма №83-РВК. У 2022–2023 н. р. таких учителів було 85, при цьому 13 із них – директори чи заступники директорів, які викладають предмети. В попередньому навчальному році таких вчителів було 100.

Дошкільна освіта

Станом на початок січня 2023 року у Львівській громаді працювало 157 закладів дошкільної освіти, з них 119 – комунальної форми власності, а 38 – приватної. З місцем їх розташування можна ознайомитися на карті сайту електронної черги у ЗДО. Згідно з даними Управління освіти ЛМР, кількість дітей, які не отримували дошкільну освіту, протягом останніх років зменшується. Так, у 2020–2021 н. р. 1200 дітей не відвідували дитсадки, тоді як у 2021–2022 н. р. – 882, а в 2022–2023 – лише 523. Таке зменшення можна пояснити демографічним спадом, адже кількісні показники груп та садочків майже не зростають. Разом з тим, слід зауважити, що окремі заклади дошкільної освіти, розташовані у густонаселених районах міста, мають постійні черги на зарахування в них, але натомість в інших закладах може бути постійний недобір.

Станом на кінець 2022 року у Львівській міській територіальній громаді діяло 119 дошкільних закладів комунальної власності, що лише на один дитячий садок більше, ніж у попередній навчальний рік. Попри містобудівну політику, яка передбачає створення дошкільних закладів у комплексах новобудов, до комунальної власності їх не передають, і більшість закладів лишаються у приватній власності забудовників.

Комунальні садки

Після майже місячної перерви після 24 лютого 2022 року комунальні дошкільні заклади почали відновлювати свою діяльність. Так, з кінця березня 2022 року у режимі чергових груп почали працювати 50 дошкільних закладів.

З вересня 2022 року поступово відновили діяльність й інші заклади дошкільної освіти, однак відвідувати їх діти могли лише за умов наявності довідок про працевлаштування обох батьків. Вимогу про необхідність довідок скасували аж у лютому 2023 року.

Зі 119 дошкільних закладів Львівської громади 94 діють як ясла-садки, 16 – як дитячі садки, 9 мають інший тип закладу. 111 закладів є окремими юридичними особами, а 8 є структурним підрозділом іншої юридичної особи.

На початку червня 2023 року почалося зарахування до ЗДО на 2023–2024 н. р. Так, за першою хвилиною до дитячих садків рекомендовано зарахувати 7 тисяч дітей. 20 серпня буде друга хвиля зарахування на вільні місця. Як повідомляють в Управлінні освіти ЛМР, наразі у закладах дошкільної освіти є ще 500 вільних місць, однак дітей, які досі перебувають у чергах в обраних садках, значно більше.

Приватні садки

Станом на кінець 2022 року навчального року у Львові діяв 38 приватний дошкільний навчальний заклад, з них 28 дитячих садків, 8 садків-ясел та 4 інших заклади. 18 із них працюють як окрема юридична особа, 4 – відокремлені підрозділи юридичної особи, 2 – структурні підрозділи юридичної особи. Ще 14 зареєстровані як фізичні особи-підприємці.

Приватні заклади відновлювали роботу після 24 лютого 2022 року поступово, залежно від наявності укриттів.

Кількісний аналіз вихованців

Комунальні заклади

У дитячих садочках у 2022 році навчалось 23335 дітей – 11305 дівчаток та 12030 хлопчиків. Це на 1706 дітей менше, ніж у відповідний період попереднього року.

11% дітей (2667) мали вік від 2 до 3 років. Зі 20662 дітей віком від 3 років 6530 дітям станом на вересень 2023 року виповнюється 5 років, 5974 дітям виповниться 6 років, ще 514 дітям буде 7 років. Згідно з даними зі звітів (Форма 85-К), в закладах також виховується 1 дитина до року та 5 дітей віком від 1 до 2 років.

Однак вони – винятки з правил, адже, відповідно до Положення та правил про порядок набору, обліку та забезпечення прозорості у зарахуванні дітей до закладів дошкільної освіти м. Львова, “при реєстрації на бажаний батьками рік зарахування до ЗДО дитині станом на 1 вересня повинно бути повних два роки (група раннього віку) та три роки (молодша група)”.

Серед усіх вихованців 1081 дитина (4,6%) має особливі освітні потреби. З них 647 виховуються в інклюзивних групах, 388 – у спеціальних групах, 29 – у санаторних групах, 9 – у групах загального типу.

Більшість дітей у дошкільних закладах навчається українською мовою. Однак є 50 дітей, які навчаються польською.

Якщо визначати середню наповнюваність груп шляхом поділу загальної кількості вихованців на кількість груп, вона становитиме 27 осіб у групі у 2021–2022 н. р. та 24,5 осіб у групі у 2022–2023 н. р. Утім, відповідно до Закону України “Про дошкільну освіту” наповнюваність груп для дітей віком від 1 до 3 років має становити до 15 осіб, а для дітей віком від 3 до 6 (7) років – до 20 осіб.

Крім того, існують випадки зарахування до груп дітей понад кількість, зазначену на сайті електронної черги в ЗДО. Така ситуація можлива, оскільки формування наказів про зарахування дітей не синхронізується з базою електронної черги. Зафіксовані випадки, коли діти, не отримавши рекомендацій до зарахування, відвідували ЗДО, при цьому залишаючись в електронній черзі на зарахування на наступний рік.

Приватні заклади

Станом на кінець грудня 2022 року у приватних ЗДО навчалось 1800 дітей. Тут також трохи більше хлопчиків (1042, або 57,89%), ніж дівчаток. Основна частина вихованців – це діти від 3 років. Утім, є й молодші: дітей до 1 року виховується 44 (34 хлопчики), дітей від 1 до 2 років – 255. Зі 1501 дітей віком від 3 років 381 дитині станом на вересень 2023 року виповниться 5 років, 434 дітям – 6 років, ще 35 дітям – 7 років.

Ми не можемо проаналізувати кількісні зміни, які відбулися в приватних садках порівняно з попереднім, 2021–2022 н. р. Статистичні звіти за 2021 рік не подані через повномасштабне вторгнення, оскільки термін їх подачі завершувався 28 лютого 2022 року, а в перші дні повномасштабної війни доступ до баз даних був обмежений.

Крім того, у приватних дошкільних закладах 2 дитини мають особливі освітні потреби, однак відвідують групи загального типу.

Також тут виховують 30 дітей із числа ВПО і 17 дітей учасників бойових дій. Варто зазначити, що це дані на кінець 2022 року, тому на момент написання звіту ситуація може бути іншою.

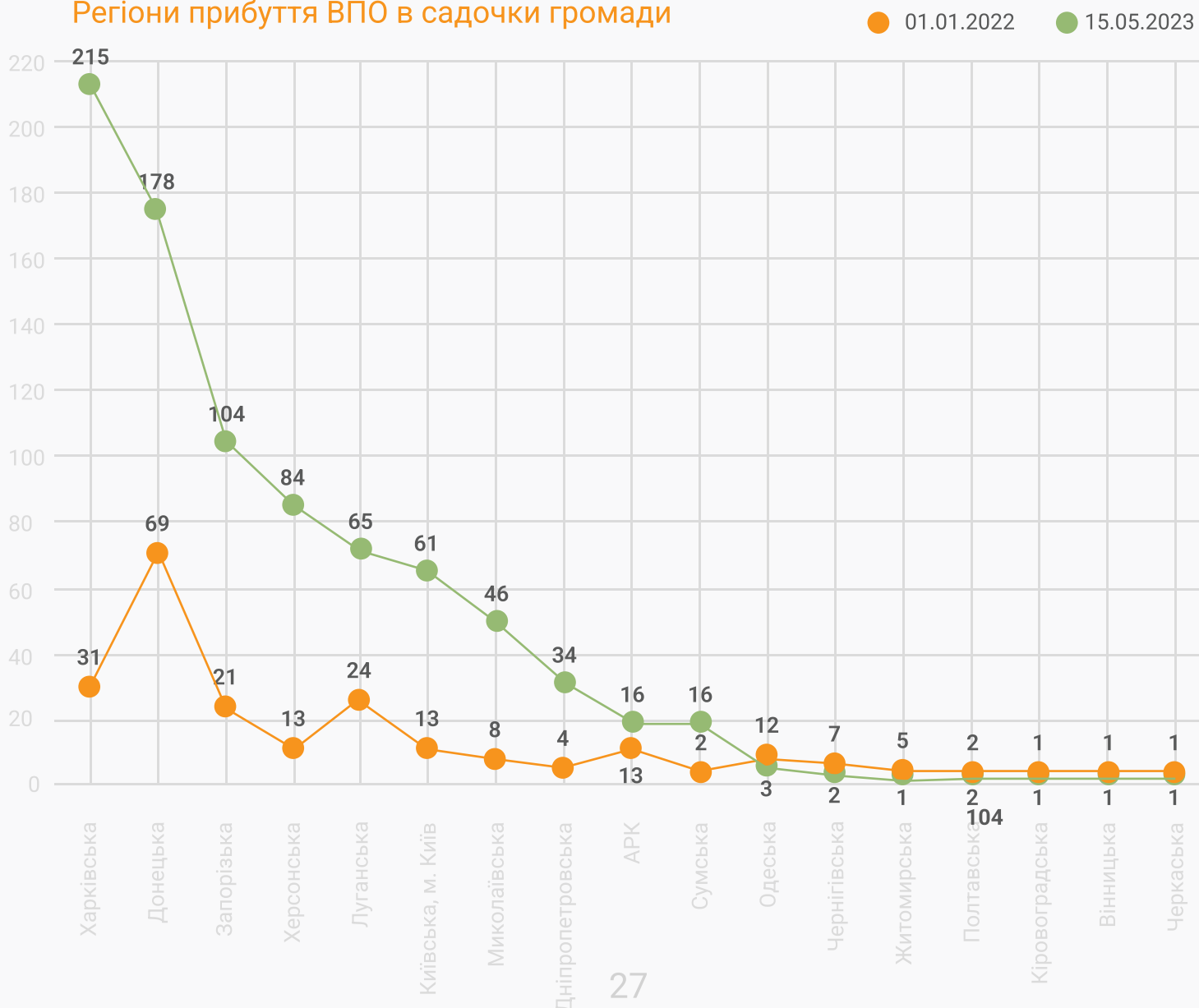
Всі діти навчаються в українськомовних групах.

Якщо визначити середню наповнюваність груп шляхом поділу загальної кількості вихованців на кількість груп, вона становитиме 15,7 осіб у групі у 2022–2023 н.р.

ВПО у дошкільних закладах

Дітей із числа ВПО у комунальних дошкільних закладах Львівської громади у 2021 році було 75, а в 2022 році цей показник збільшився до 683. Станом на травень 2023 таких дітей вже 848. При цьому всі діти з числа внутрішньо переміщених влаштовані у ЗДО, адже мають право на першочергове зарахування. Найбільше дітей переселенців прибули з Харківської, Донецької, Запорізької, Херсонської областей.

Регіони прибуття ВПО в садочки громади



Працівники закладів дошкільної освіти

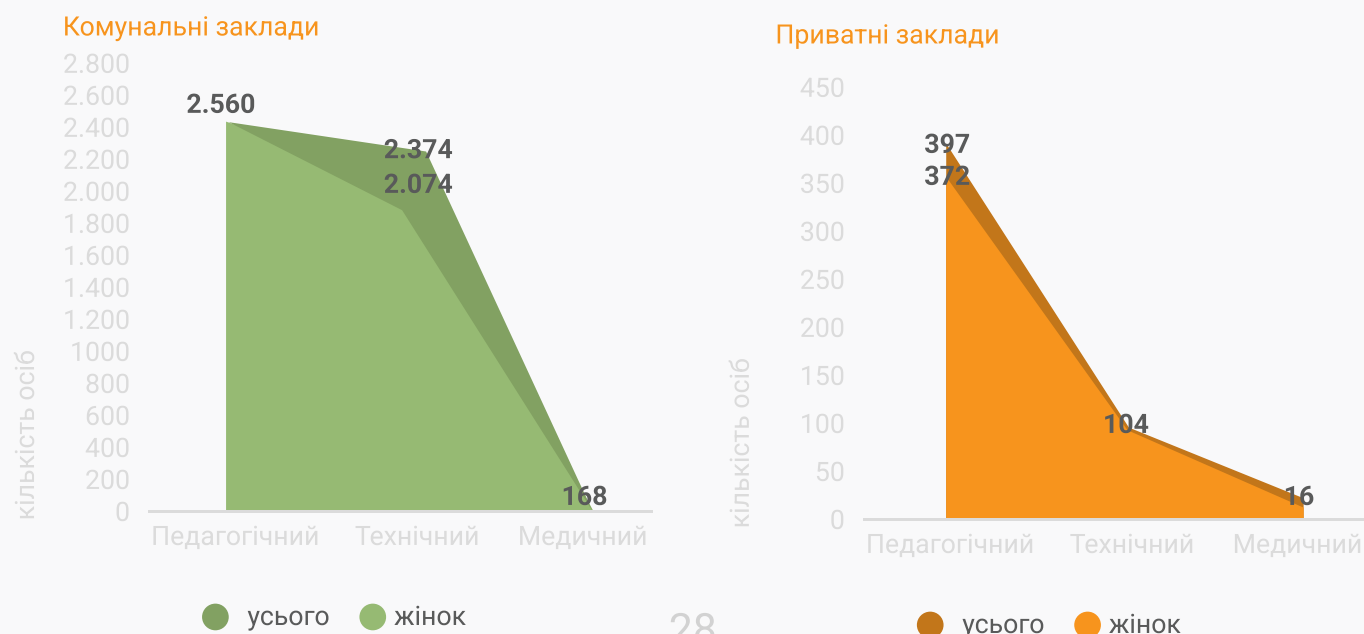
У 2022 році в комунальних дошкільних закладах працювало 5128 людей (лише на 1 більше, ніж у 2021). Розподіл між педагогічним, технічним та медичним персоналом становить 50,4%, 46,3% та 3,3% відповідно. Кількість ставок за штатним розкладом, які розподіляють між персоналом, значно більша – 6388, тобто працівники комунальних закладів в середньому працюють на 1,25 ставки.

За штатним розписом у приватних закладах є 368 посад, на яких працюють 397 працівників, у тому числі 271 педагогічного персоналу (248 ставок), 110 технічного (105 ставок) та 16 медичного персоналу (15 ставок). Тут відсоток педагогічних працівників порівняно з комунальними закладами дещо вищий (68,3%, 27,7% та 4% відповідно), а середнє навантаження на працівника становить 0,93 ставки.

Якщо аналізувати вік та гендер вихователів, то в останні роки у комунальних закладах стабільно працюють переважно жінки – є лише 3 вихователі-чоловіки. Віковий зріз виховательського складу виглядає так: 415 осіб до 35 років, 924 – від 36 до 60 років, 213 – від 60 років. Майже таким самим був розподіл і в 2021 році.

У приватних закладах переважна більшість педагогічного персоналу також є жінками, але 17 чоловіків працюють вихователями чи вихователями-методистами. Розподіл за віком такий: 185 людей (68%) віком до 35 років, 83 (30%) у віці 36–60 років і 3 людини старше 61 року.

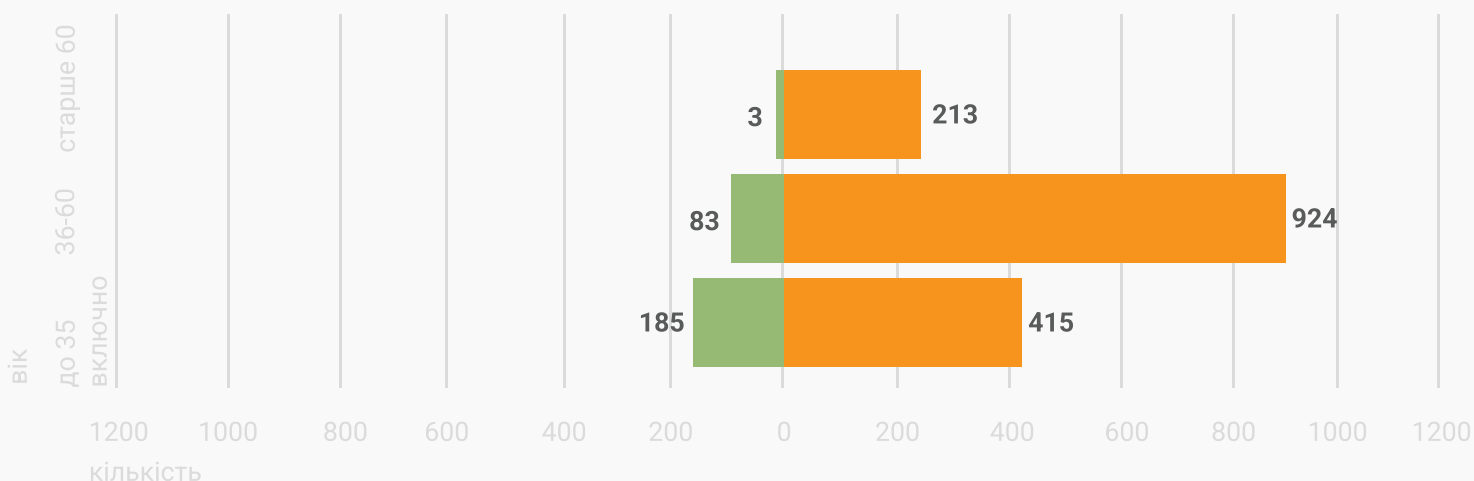
Гендерний розподіл працівників дошкільля



Вік педагогічного персоналу ЗДО

● Приватні

● Комунальні



Якщо аналізувати інтенсивність зміни працівників комунальних ЗДО, то бачимо деяке збільшення кількості звільнень у 2022 році – 140 осіб, коли за аналогічний період 2021 року було звільнено 115 осіб. Кількість помічників вихователів, звільнених у 2021 та 2022 роках, фактично незмінна – 116 та 119 осіб. Разом з тим, кількість прийнятих вихователів та помічників вихователя вища за кількість звільнених, що свідчить про наявність незаповнених вакансій у попередній період. Так, у 2021 році прийнято на роботу 151 вихователів та 168 помічників вихователя, у 2022 році – 135 вихователів та 148 помічників. Станом на травень 2023 року вже прийнято 21 вихователя та 54 помічників вихователя.

К-ть звільнених та прийнятих; роки	звільнені вихователі	прийняті вихователі	звільнені пом. вихователя	прийняті пом. вихователя
2021	115	151	116	168
2022	140	135	119	148
2023	35	21	41	54

Позашкільні заклади освіти

На сайті Управління освіти ЛМР є контактна інформація 14 закладів позашкільної освіти, а також перелік гуртків та секцій у кожному з них. Якщо порівнювати кількість гуртків за різні роки, то бачимо тенденцію до зменшення: у 2020–2021 н. р. було 1215 гуртків та секцій, у 2021–2022 н. р. – 1186, а у 2022–2023 н. р. – 1129. Відповідно, меншою є й кількість учнів, які відвідують такі заклади.

	2020–2021 н.р.	2021–2022 н.р.	2022–2023 н.р.
Центр дитячої та юнацької творчості Залізничного району	1400	1447	932
Будинок дитячої та юнацької творчості Шевченківського району	962	1315	1459
Львівський міський дитячий еколого-натуралістичний центр	1073	1028	1185
Львівський міський координаційно-методичний центр "Галицьке юнацтво"	411	299	392
Будинок дитячої та юнацької творчості Франківського району	131	1000	913
Центр дитячої творчості "Веселка" Франківського району м. Львова	1003	1002	959
Центр науково-технічної творчості учнівської молоді ЛМР	1420	1240	1100
Личаківський будинок дитячої та юнацької творчості м. Львова	1507	1689	1669
Будинок дитячої та юнацької творчості м. Винники	675	675	705
Центр творчості дітей та юнацтва Галичини	4092	3636	3077
Центр дитячої та юнацької творчості МЖК-1	1589	1543	1475
Позашкільний навчальний заклад дитячий центр туризму спорту і екскурсій МЖК-1	726	726	726
Дитяча школа народних мистецтв	741	787	757
Туристично-краєзнавчий центр "Княжий"	404	434	426
	16134	16821	15775

Станом на початок 2022–2023 н. р. гуртки та секції відвідувало 15775 дітей, з них 521 – із числа дітей внутрішньо переміщених осіб.

Висновки

Проведене дослідження свідчить що в освітній сфері Львівської міської територіальної громади відбулися незначні зміни. Вони є не стільки прямим наслідком повномасштабного вторгнення, як сукупністю певних умов, зокрема проблем, актуальних і до 24 лютого 2022 року.

01 На тлі зменшення народжуваності протягом останнього десятиліття кількість дітей, які навчаються у школах Львівської громади, також зменшувалася. Однак у 2022–2023 н. р. учнів стало більше на 1913 осіб (з 91586 до 93499). Така тенденція помітна і в комунальних, і в приватних навчальних закладах. Однак, якщо аналізувати збільшення кількості класів та дітей у розрізі приватних і комунальних шкіл окремо, то можна зробити висновок, що збільшення відбулося переважно за рахунок збільшення класів у приватних навчальних закладах. Так, кількість дітей у комунальних закладах збільшилася на 1269 (1,4% від загальної кількості дітей у комунальних закладах), а в приватних – на 644 (14,5 % від загальної кількості дітей у цих закладах).

02 Причиною загального збільшення кількості учнів у школах є зарахування на навчання дітей зі статусом внутрішньо переміщених осіб. Так, станом на січень 2023 року їх є 2856 (що на 943 дитини більше, ніж збільшення кількісного складу учнів). Переважно діти ВПО становлять незначну (до 5%) частину дітей освітнього закладу. Трохи більша їх концентрація в школі №33 (11%), Львівському художньому ліцеї при Львівській національній академії мистецтв (9%), школі №9 (9%), ліцеї №52 (10%), ліцеї №17 (16%), ліцеї №6 (13%), початковій школі “Дзвіночок” (10%), ліцеї “Просвіта” та школі №49 (8%).

03 Попри економічну нестабільність, можемо спостерігати тенденцію до збільшення приватних навчальних закладів, які надають освітні послуги для здобуття не лише початкової, а й середньої освіти. Вочевидь, тут важливими є і питання фізичної безпеки (яку приватні заклади можуть краще забезпечити) і якість освіти. У приватних закладах учнів у класах значно менше, тому вчитель має більше можливостей працювати з кожною дитиною. Переважно молодий вік вчителів приватних закладів також дає можливість краще й частіше використовувати інтерактивні технології.

- 04** Попри виклики війни, 2021–2022 н. р. школи почали в очному та змішаному форматі (не менше 95% дітей навчається за денною та дистанційною формами навчання). Відсоток дітей, які навчаються за індивідуальною формою (екстернатною, домашньою), досить низький і становить +/- 3% у комунальних закладах. Потреба очного навчання є також необхідністю соціалізації дітей внаслідок довготривалого перебування дітей на дистанційній формі навчання через пандемію COVID-19.
- 05** Оскільки показників про кількість дітей у приватних дошкільних закладах у 2021–2022 н. р., ми не можемо зробити порівняння з 2022–2023 н. р.. Однак у результаті спостереження припускаємо, що їх також стає більше. У дитячих садочках комунальної форми власності у 2022 році навчалось 23335 дітей, що на 1706 менше, ніж у відповідний період попереднього року. Це з врахуванням близько 700 дошкільнят з числа внутрішньо переміщених осіб, зарахованих у 2022 році. У приватних ЗДО навчалось 1800 дітей, що складає 7% дітей, охоплених дошкільною освітою. Такий показник є опосередкованим наслідком війни та пандемії, адже комунальні заклади не гнучкі в адаптації до викликів (неприспособовані укриття, вимога подавати довідки про працевлаштування батьків тощо). Це породжує попит на приватні заклади, які є більш адаптивними. Крім того, наповнюваність груп у приватних та комунальних закладах стабільно різна (16 та 27 осіб відповідно).
- 06** Наповнюваність класів у школах та груп у садках більша, ніж дозволяє профільне законодавство. Ця проблема тягнеться роками і залежить від щільності населення та місця розташування закладу освіти. В громаді немає програми розв'язання цієї проблеми.
- 07** Через відсутність механізму постійного обліку дітей із числа внутрішньо переміщених місто не має інформації про кількість дітей, які перебувають у громаді, але не навчаються в освітніх закладах Львова. Також немає інформації про те, скільки дітей шкільного віку постійно перебувають за кордоном.

Дослідження проведено в межах проекту «Промоція соціальної згуртованості у громадах та посилення демократичних цінностей», що реалізує Громадянська мережа ОПОРА за підтримки Національного фонду підтримки демократії (NED).